

Ratkaisut Syventävät tehtävät

Jakso IV

Kansalainen vaikuttajana

sivut 152–153

1. Nuoret ja vaikuttaminen.

a) Tee tilastosta vähintään viisi havaintoa.

RATKAISU:

- Varsin harvat osallistuvat aktiivisesti jonkin järjestön tai kansalaisliikkeen toimintaan.
- Tyttöjen ja poikien osallistumisaktiivisuudessa ei ole suurta eroa.
- Yliopistotutkinnon suorittaneissa on eniten aktiivisesti osallistuvia.
- Maahanmuuttajataustaiset osallistuvat aktiivisemmin kuin muut.
- Syrjintää kokeneet osallistuvat aktiivisemmin kuin muut.

b) Tulkitse ja selitä havaintosi. Mistä erot johtuvat?

RATKAISU:

- Yhteiskunnallinen aktiivisuus on melko satunnaista useimpien kohdalla, esim. politiikka ei ole muodissa.
- Iän myötä aktiivisuus kasvaa jonkin verran ikäryhmässä 20+, koska mahdollisuuksia ja tietoa/taitoa tulee lisää.
- Varsin suuri osa ei osallistu lainkaan yhteiskunnallisiin asioihin. Onko vaarassa passivoitua, syrjäytyä?
- Koulutustasolla vaikutusta yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen ja politiikan lukutaitoon.
- Omat kokemukset esim. syrjinnästä voivat kanavoitua yhteiskunnallisena toimintana.

c) Mitkä tekijät vaikuttavat poliittiseen aktiivisuuteen? Mitä eroja ylipäätään on poliittisen lukutaidon taustalla?

RATKAISU:

Osittain samoja asioita kuin b-kohdassa:

- Koulutustaso vaikuttaa
- henkilökohtaiset kokemukset esim. maahanmuuttajatausta, syrjinnän kokemus
- kotitausta ja vanhempien koulutustaso vaikuttaa. Perinne esim. puoleen jäsenyys voi mennä suvussa.
- asuinpaikalla myös vaikutusta vrt. pääkaupunkiseutu–maaseutu. Kaikkialla ei ole samoja mahdollisuuksia osallistua.
- Vaikuttaa voi myös muilla tavoilla esim. somen kautta. Tässä tilastossa mitattiin osallistumista järjestön tai kansalaisliikkeen kautta.

2. Pohdi, miten Hufvudstadsbladetin pääkirjoituksessa mainitut vastakkaisuudet ilmenevät nykyisten eduskuntapuolueiden välillä ja niiden sisällä. (YO syksy 2013)

RATKAISU:

- Vastauksessa tarkastellaan ja havainnollistetaan monipuolisesti ja riittävän kattavasti esimerkein, miten ja missä yhteyksissä mainitut vastakkaisuudet ovat tulleet esiin puolueissa ja niiden välillä.
- Vastauksessa ymmärretään tekstissä esiintyvien käsitteiden vasemmisto, oikeisto, liberalismi jne. sisältö ja käsitteiden yhteys käytännön politiikan ilmiöihin.
- Vastakkaisuuksia tarkasteltaessa tulee esiin myös aste-eroja niiden jyrkkyydessä. Vastaus ei ole yksityiskohtien luettelo, vaan se esittää myös yleisiä ja kokoavia huomioita aiheestaan.
- Puolueiden sisällä voi olla jakolinjoja esim. Kokoomuksen sisällä akselilla konservatiivisuus–liberalismi tai Vihreiden sosialismi–kapitalismi. Perinteinen oikeisto-vasemmisto -jako ei sovi 2010-luvun suomalaisen puoluepolitiikan selittäjäksi.

3. Tarkastele kevään 2015 eduskuntavaalien tulosta ja kansalaisten äänestysaktiivisuutta. Miten Suomessa käytössä oleva vaalijärjestelmä vaikutti eduskuntavaalien tulokseen?

RATKAISU:

- Tehtävässä viitataan siihen, että eduskuntavaaleissa käytetään suhteellista vaalitapaa.
- Äänestysaktiivisuudesta ei voi vetää johtopäätöksiä tämän tilaston perusteella.
- Neljä suurinta puoluetta keräsi yli 70 % kaikista äänistä.
- Pikkupuolueiden kannatus saattoi jäädä alle 5 %:n, mutta nekin saivat kansanedustajia: RKP, KD.
- Esim. taitavat vaaliliitot voivat auttaa pieniä puolueita.
- Kokoomus sai 50 000 ääntä enemmän kuin SDP, mutta paikoissa eroa oli vain kolme.
- Keskusta sai 120 000 ääntä enemmän kuin kokoomus, se merkitsi 12 paikkaa.
- Vertausluku on henkilökohtaista äänimäärää tärkeämpi – ääniä on voitu myös keskittää jollekin ehdokkaalle jotta hän menisi läpi.
- Valitsijayhdistyksistä ei tullut yhtään kansanedustajaksi valituksi.
- Alle prosentin kannatuksella ei saatu yhtään kansanedustajaa.

